

בש"פ 5153/23 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 5153/23

לפני: כבוד השופטת ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 5.7.2023 במ"ת 59925-02-22 שניתנה על-ידי כבוד השופטת ד' עטר

תאריך הישיבה: כ"ג בתמוז התשפ"ג (12.7.2023)

בשם העורר: עו"ד מירי פרידמן

בשם המשיבה: עו"ד גל הרניק-בלום

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד מיום 5.7.2023 (מ"ת 59925-02-22, השופטת ד' עטר). בית המשפט המחוזי קבע כי אין מקום להעביר את העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני, חלף מעצרו מאחורי סורג

2. ביום 27.2.2022 הוגש כתב אישום נגד העורר לבית המשפט המחוזי, אשר מייחס לו שורה ארוכה של עבירות מין חמורות, לצד עבירות אלימות ואיומים שביצע כלפי המתלוננת, שהייתה אז בת זוגו, בין החודשים מרץ 2021 עד פברואר 2022. עיקרי העובדות הנוגעות לכך פורטו בהחלטות קודמות של בית משפט זה, ובעיקר בהחלטה מיום 26.6.2022 (בש"פ 3916/22, השופט ע' גרוסקופף).
3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הגישה המדינה בקשה לעצור את העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. בית המשפט המחוזי קיבל את הבקשה ביום 8.6.2022 והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים המשפטיים, בקבעו כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו, כמו גם עילות מעצר של מסוכנות וחשש משיבוש הליכי חקירה.
4. כפי שכבר צוין, עניינו של העורר עמד במרכזן של החלטות רבות שניתנו בבית משפט זה - הן בעררים והן בהארכות מעצר (בש"פ 6468/22, השופט גרוסקופף; בש"פ 7795/22, השופט י' עמית; בש"פ 1250/23, השופטת ע' ברון).
5. ההחלטה האחרונה של בית משפט זה בנושא ניתנה ביום 22.5.2023 (בש"פ 3603/23, השופטת ר' רונן) וביקשה להתוות מסלול להעברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני - באופן שייתן מענה להתמשכות המעצר, מחד גיסא, ולמסוכנותו של העורר, מאידך גיסא. זו תהיה נקודת המוצא להחלטתי.
6. במהלך התקופה שחלפה מאז מעצרו של העורר, נבחנו חלופות מעצר שונות, אך אלו נפסלו בזו אחר זו. כך, התחורר כי אין ביכולתה של משפחתו של העורר להציע חלופה ביתית המרוחקת דיה מעיר מגוריה של המתלוננת.
7. בנסיבות אלו, הוצע כי העורר ישהה במסגרת פרטית של עמותת "בית חם", המפוקחת על-ידי משרד הבריאות והרווחה לצורך הפעלת "אשפוזית" לגמילה ולטיפול בתחליף סם (אך אינה מפוקחת לצורך הפעלת יחידה לחלופת מעצר). הוצע כי העורר ישהה בחדר הנמצא בקומה שבה שוהים שבעה מפוקחים בשבעה חדרים, כל אחד בחדר נפרד. המסגרת מאוישת על-ידי אנשי צוות 24 שעות ביממה ומרושתת במצלמות במעגל סגור, ומתקיימים בה מעקב ובדיקת נוכחות של השוהים בה. יחד עם זאת המסגרת אינה מציעה השגחה צמודה על החדר שבו שוהה המפוקח. מנהל המסגרת שוחח עם שירות המבחן, הביע בפניו את הסכמתו לקליטת העורר ומסר לו פרטים על אודות השהייה במקום. אולם, שירות המבחן התרשם כי לא ניתן לצמצם את מסוכנותו של העורר באמצעות שהותו בחלופת המעצר המוצעת, בעיקר משום שמדובר במסגרת פרטית שאינה מפוקחת.
8. לדיון שהתקיים בבית המשפט המחוזי ביום 5.7.2023 התייצב רכז המדריכים בעמותה, ותיאר כי העמותה מעסיקה שישה מדריכים אשר נמצאים במקום לסירוגין, כי מדובר במקום קטן וכי בין השעה 6:00 עד השעה 22:00 רשאים המפוקחים לשהות יחד במתחם משותף, וכי אמנם המתחם מצולם במעגל סגור במשך 24 שעות אך לא קיים גורם אנושי שצופה במצלמות בכל עת בזמן אמת. עוד הוא ציין כי חלק מהשוהים במקום עצורים בפיקוח אלקטרוני וחלקם שוהים בו בחלופת מעצר. הוא הוסיף כי ככלל העמותה לא מאפשרת שהייה של מפוקחים נוספים במקום מעבר למדריכים מטעם העמותה, אך אם בית המשפט יקבע שיש להצמיד לעורר מפקח נוסף מטעמו, ניתן יהיה להיערך לכך.

באת-כוחו של העורר הבהירה כי העורר מוכן לאפשרות של מפקח נוסף מטעמו שיהיה צמוד אליו בכל עת, לרבות אמו, בן זוגה של האם או בת זוגו הנוכחית של העורר, שנבחנו בעבר על-ידי שירות המבחן.

9. בהחלטה שניתנה בתום הדיון, קבע בית המשפט המחוזי כי יש להותיר את העורר במעצר מאחורי סורג ובריח. בית המשפט המחוזי ציין כי החלופה שהוצעה אינה מאיינת את המסוכנות הנשקפת מהעורר, בפרט בשים לב לכך שעדותה של המתלוננת טרם הסתיימה. בית המשפט המחוזי הדגיש כי עיקר הקושי טמון בכך ש"אין מדובר בפיקוח הדוק וספציפי" על העורר דווקא, אלא בפיקוח קבוצתי על מספר נאשמים יחדיו.

10. הערר שבפני מכוון כלפי החלטתו האמורה של בית המשפט המחוזי. בעיקרו של דבר, בערר נטען כי המלצתו של שירות המבחן שלא להורות על שחרורו של העורר לחלופת המעצר המוצעת נובעת מעמדה עקרונית המתנגדת לחלופות מעצר פרטיות. עוד נטען כי בשלב זה, לאחר שהעורר עצור מזה שנה וחמישה חודשים מאחורי סורג ובריח, בשלה העת להורות על שחרורו לחלופת מעצר או העברתו למעצר בפיקוח אלקטרוני. נטען כי יש להביא בחשבון את עברו הפלילי הנקי ואת התמשכות ההליך המשפטי, שאף אינו צפוי להסתיים בקרוב.

11. בדיון שהתקיים ביום 12.7.2023 שבה באת-כוחו של העורר על עיקרי טענותיה, והביעה נכונות להוסיף מפקח גם מטעמו של העורר, נוסף על המדריך מטעם העמותה, וזאת ככל שיהיו יותר מארבעה מפוקחים בקומה. באת-כוחה של המדינה התנגדה לכך וטענה כי לא מדובר במתכונת הדוקה דיה.

12. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים, ובחנתי את ההחלטות הקודמות שניתנו בעניינו של העורר, המכוונות כולן למציאת מתכונת שתאפשר את המשך מעצרו של העורר שלא מאחורי סורג ובריח - החלטתי לקבל את הערר ולהורות על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני במסגרת של עמותת "בית חם". החלטתי זו יוצאת מנקודת הנחה כי ישנה היתכנות למעצר בפיקוח אלקטרוני במתחם, הן בהתבסס על דברי רכז המדריכים מטעם העמותה בדיון שנערך בבית המשפט המחוזי (עמ' 58, שורות 7-8 לפרוטוקול הדיון מיום 5.7.2023) וכן על החלטות אחרות של בית משפט זה בעניינם של נאשמים אחרים שיצאו מנקודת הנחה דומה ביחס למעצר במסגרת זו (ראו למשל: בש"פ 8835/20 פרץ' מדינת ישראל (23.12.2020)). לצד הפיקוח מצד מדריכי העמותה, בין השעות 6:00 בבוקר עד 22:00 בלילה ילווה את העורר מפקח נוסף מטעמו. יובהר כי הפיקוח האנושי לא יהיה תלוי במספר המפוקחים הנוספים במקום. עוד יובהר כי אמו של העורר ובן זוגה, אשר נבחנו בעבר על-ידי שירות המבחן, יוכלו לשמש כמפקחים, אם יימצאו מתאימים לכך על-ידי בית המשפט המחוזי לאחר חקירתם בבית המשפט. ככל שברצונו של העורר להציג מפקחים נוספים, תוגש בקשה מתאימה לבית המשפט המחוזי לצורך עריכת תסקיר משלים שיבחן את התאמתם לתפקיד. בשלב זה, התיק יושב לבית המשפט המחוזי לצורך חקירתם של המפקחים המוצעים וקביעת ערבויות מתאימות. עד להחלטתו של בית המשפט המחוזי יותר העורר במעצר מאחורי סורג ובריח.

13. לא נעלמה מעיניי המעמסה הצפויה להיות מוטלת על המפקחים מטעמו של העורר, שיידרשו לשהות מחוץ לביתם במהלך רוב שעות היממה על-מנת לפקח על העורר. על כן, אין לשלול את האפשרות כי לאחר תום שמיעת עדותה של המתלוננת ניתן יהיה להסתפק בפיקוח מטעם מדריכי העמותה בלבד.

14. בנסיבות אלה, אני מקבלת את הערר במובן זה שהדיון יוחזר לבית המשפט המחוזי על מנת שיוורה על העברתו של העורר למעצר בפיקוח אלקטרוני במסגרת עמותת "בית חם" ויקבע את כלל התנאים הנלווים לצורך כך.

עמוד 3

15. סוף דבר: הערר מתקבל כמפורט בפסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, א' באב התשפ"ג (19.7.2023).

שׁוֹפֵט ת
